ОБЩИНА БЕЛИЦА
2780 – гр. Белица, Област Благоевград, ул. „Георги Андрейчин” № 15
тел./ факс 07444/ 22 77; тел. 07444/23 23; e-mail: obelica@abv.bg

О Т Ч Е Т

ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БЕЛИЦА ПРЕЗ 2025 ГОДИНА

приета с Решение № 440/ 09.07.2015г., взето с Протокол № 37/ 21.04.2022 год. на Общински съвет - Белица.

Настоящият отчет се изготви във връзка с изпълнение на разпоредбите на чл.79, ал.5 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и чл.52 , ал.9 от Закона за управление на отпадъците.

Във връзка с изискванията на екологичното законодателство на чл.79, ал.1 от Закона за опазване на околната среда е изготвена Програма за опазване на околната среда на община Белица за периода 2021-2027г., приета с Решение № 440 и Протокол № 37 от 21.04.2022г. след провеждане на задължителните процедури на обществено обсъждане и съгласуване по реда на ЗООС. Програмата е разработена под ръководството на кмета на община Белица, има проведени консултации и процедура за екологична оценка с Решение № БД- ЕО-09/2022г., издадено от РИОСВ-Благоевград.

Законът за опазване на околната среда има за цел да създаде базата, общите принципи и правила на едно съвременно законодателство за опазване и подобряване на качеството на отделните компоненти на околната среда и управлението и контрола на факторите, които я увреждат. В този смисъл той има значение на рамков, общ закон за останалите специални закони в областта на околната среда. Неговите критерии и изисквания трябва да залегнат в секторните политики - транспорт, енергетика, строителство, селско стопанство, туризъм, промишленост, образование и други, и да се осъществяват от компетентните органи на изпълнителната власт. Така ще бъде изпълнено изискването за интегриран подход в опазването на околната среда.

Програмата е основен стратегически документ, който се състои от няколко раздела: анализ на компонентите и факторите на околната среда; анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите /SWOT/; визия за околната среда на общината; цели (генерални и специфични стратегически цели и приоритети); план за действие; организация за изпълнение на програмата.

Основните задачи, които се поставят с Програмата, са свързани с актуалните проблеми по опазване на средата, бъдещите инициативи за снижаване на вредните последици от човешката дейност, както и изготвяне на работен план, съдържащ схеми и организация на изпълнение, начини за финансиране, отговорни звена, методи за контрол, превантивни дейности и др.

В Програмата за опазване на околната среда се поставят и задачи за интегриране на икономическите и социалните цели с тези по опазването на околната среда при планиране на общинските дейности и създаването на оптимална екологична обстановка. Едновременно се цели постигане на траен ефект за обществото, за да се елиминира вземането на евентуални „компромисни решения“ в условията на бюджетен дефицит в общината.

Община Белица се стреми към бъдеще, в което ресурсите на околната среда се използват по най-разумен и ефективен начин, за да бъде тя здравословно и приветливо място, както за нейните жители, така и за туристите и гостите.

Както всички знаем опазването на околната среда не е самоцел. Фокусът на всички усилия в разглежданата област са хората, растителния и животинския свят, а също така подпомагане развитието на отделни отрасли и дейности.

Целите на програмата се свеждат до следното:

- Акцентриране върху най - важните екологични проблеми на общината;
- Сравняване и привеждане в унисон с националните и европейски приоритети;
- Обвързване на бъдещите проекти на общинска администрация и дейностите в програмата с националните, световни тенденции и стратегии по управление на околната среда;
- Създаване на организация за насочване на силите на общинските и държавни органи, частния и държавен бизнес, граждански сдружения, научни организации и гражданството към изпълнение на заложените в плана приоритетни мерки или за предотвратяване на нови замърсявания;
- Откриване на източници за финансиране (национални и международни програми, европейски фондове и др. за периода 2021-2027г.)

Програмата се основава на следните основни принципи :

- Опазване на природните ресурси;
- Замърсителят плаща за причинените вреди;
- Принцип на превенцията и предпазливостта;
- Устойчиво развитие;
- Потребителят плаща;
- Споделена отговорност;
- Достъп до информация за околната среда;
- Интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики;
- Участие на обществеността във вземането на решения и достъп до правосъдие по въпроси на околната среда.

Във основа на изготвения SWOT анализ е формулирана визията на ПООС, а именно: Община Белица - съхранена природа, чиста околна среда, екологична инфраструктура и рационално използване на ресурсите за здравословен живот на населението.

Генералната стратегическа цел на Програмата е устойчиво управление на околната среда в община Белица за осигуряване на добри условия за живот и работа, чрез обновяване на инфраструктурата, благоустрояване на населените места и запазване на природните ресурси.

Стратегическата цел на Община Белица в областта на околната среда е да се ангажира и съдейства за опазване и предотвратяване на замърсяването на околната среда по всичките й компоненти и фактори на въздействие, за намаляване на риска за здравето на населението.

Програмата е динамичен и отворен документ. Тя ще бъде периодично допълвана съобразно настъпилите промени в приоритетите на общината, в националното законодателство и други фактори със стратегическо и местно значение.

Сроковете в програмата са съобразени с настоящото финансово състояние на общината и изискванията на екологичното законодателство действащо към момента.

Отчетът съдържа информация по видове дейности и задачи за 2025 година, съобразно формулираните специфични стратегически цели, оценени по приоритетност, както следва:

Специфична цел № 1 : Устойчиво и интегрирано управление на водните ресурси.

Мярка 1.1 : Обезпечаване на добро състояние и управление на водните ресурси на територията на общината.

Програмата за опазване на околната среда разглежда и анализира всички видове води на територията на общината - подземни, повърхностни, както и инфраструктурата за питейни, отпадъчни и поливни води и вредното въздействие на водите.

Подобряване на водоснабдяването и качеството на питейната вода е приоритет на община Белица. За рационалното управление и опазване от изтощаване и замърсяване на водите и водните обекти в ПООС са заложени и следните цели:

- намаляване на загубите на питейна вода чрез реконструкция и модернизация на водопроводната мрежа;
- опазване на подземните води от замърсяване чрез изграждане на канализация и ПСОВ в по-големите населени места от общината;
- предотвратяване замърсяването на повърхностните и подземните води с опасни вещества и намаляване съдържанието на биогенни елементи (нитрити, фосфати и др.) в тях;
- възстановяване на поливното земеделие.

Водоснабдяването на гр. Белица, с. Краище, с. Дагоново и с. Горно Краище се осъществява от водоснабдителна група „Белица“. Водоснабдяването на останалите населени места се характеризира с разпокъсаност, многобройни водоизточници с малък дебит и дълга преносна мрежа.
Има изградена санитарно-охранителна зона за каптаж „Крънчова воденица“, землището на с. Палатик, за което има и разрешително за водовземане от подземни води № 41510590/28.04.2021г. Това е единственият основен водоизточник на с. Палатик.
На основание изискванията на Наредба №3 от 16.10.2000г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителни зони около водоизточници и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди е издадена Заповед № СОЗ-М-328 от 22.07.2021г. за определяне на СОЗ на БД“ЗБР“-Благоевград.
Обекта е въведен в експлоатация, като питейните води отговарят на всички изисквания на Наредба №9 от 16.03.2001г. за качеството на водата.
По Публична инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите 2014г. и ПМС №192/29.07. 2016г е реализиран проект „Подмяна на водопроводната мрежа в с. Бабяк и изграждане на пречиствателна станция за питейни води“.
Предстои въвеждането на Пречиствателната станция за питейни води - Бабяк в експлоатация.
През 2023г. има издадено разрешително за водовземане от повърхностен воден обект №41110079 от 23.01.2023г. за речно водохващане „Моста“, което служи за питейно-битово водоснабдяване на с.Бабяк.
Водоснабдителната система на с.Бабяк беше предадена на Асоциацията по „Водоснабдяване и канализация“ - Благоевград през м.септември 2024г.
Еднократно годишно се взимат проби и от всички водоизточници за анализ на суровата вода, съгласно задълженията на дружеството за спазване на условия по издадените разрешителни за водовземане.
Все още населените места - с. Палатик и с. Лютово не са предадени на Асоциацията по „Водоснабдяване и канализация“- Благоевград.
Проблем е остарялата технология на дезинфекцията на водата за малките водоизточници - дозирането основно на хлорни агенти е по ръчен начин без съобразяване с дебита на водоизточника и/или контактното време.
Община Белица извършва изследвания, съгласно утвърдената Мониторингова програма за качеството на питейните води и съгласно издадените разрешителни за водовземане на подземни води.
Мониторинг за качеството на питейната вода за гр. Белица, с. Краище, с. Горно Краище, с. Дагоново, с. Черешово, с. Кузьово, с. Златарица и с. Гълъбово се извършва чрез акредитирана лаборатория - ИЛПВ към „ВиК“ ЕООД-Благоевград.
Основното замърсяване на речните води се формира от комунално-битовата дейност и промишлеността. Липсата на пречиствателни съоръжения в гр. Белица и с. Бабяк и заустването на отпадните води от канализацията директно в реките и деретата, води до постоянно натоварване на водните течения с органични и неорганични замърсители.
Ежегодно се почистват проблемни участъци от коритото на р. Места и нейните притоци на територията на община Белица.
Всяка година общинска администрация - Белица начело с Кмета на общината организира почистване на 10 км участък на р. Места от с. Дагоново до ген. Ковачев.
На територията на общината канализационната мрежа е изградена в град Белица, с. Дагоново, с. Горно Краище. Около 90% от канализацията е изградена в с. Краище и с. Бабяк.
В останалите населени места има само частична канализация.

През 2024г. е въведен в експлоатация обект „I - ви етап на разширение на съществуваща пречиствателна станция за отпадъчни води от с.Краище, община Белица“ с издадено Разрешение за ползване № ДК-07-Бл-25/20.02.2025г.
С изпълнението на проекта е извършено разширение на съществуващата ПСОВ, която третира отпадъчните води от селата Дагоново и Горно Краище, оразмерена за 1980 ЕЖ.
I-ви етап на разширението включва третирането на битово-фекалните отпадъчни води от с. Краище. Съществуващият довеждащ колектор към ПСОВ е оразмерен, за да поема отпадъчните водни количества и от трите села : Дагоново, Горно Краище и Краище, община Белица. Всички съществуващи сгради, съоръжения и тръбопроводи, за които след оразмеряването е доказано, че са с достатъчни размери и капацитет да поемат оразмерителните количества на I-етап от разширението, да бъдат запазени и използвани или реконструирани.
Във връзка с реализацията на дейностите, включени в разширението на ПСОВ - местността „Валтата“ е издадено Решение №ПО-01-166/18.11.2024г. за прекратяване действието на Разрешително за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води № 43110151/22.02.2016г. за обект „Канализационна система на с.Краище“.
Отпадъчните води от Канализационния колектор на с.Краище (Ф1000) е превключен към съществуващата ПСОВ чрез преливна шахта, предвид обстоятелството, че изхода на същата към ПСОВ е Ф315.
След влизането в действие на разширената ПСОВ - местността „Валтата“ се издава Решение №ПО-01-167/18.11.2024г. за изменение и продължаване срока на действие на Разрешително за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води №43110179/19.10.2018г. за обект „Канализационна система на село Горно Краище, село Дагоново и село Краище“.
През 2025г. със средства, отпуснати от държавния бюджет, Община Белица изпълни проект „Реконструкция на водопроводната и на част от канализационната мрежа на гр.Белица, община Белица, област Благоевград“ - I-ви етап. Предстои въвеждането на обекта в експлоатация през 2026г. Първи етап от изпълнението на дейностите в обекта, включваше следните клонове: Клон 2 - дължина 85м.; Клон 3 - дължина 360м.; Част от клон 4 - дължина 156м.; Част от клон 12 – дължина 94 м; Клон -13 - дължина 130м.; Клон 16 - дължина 57м.; Част от клон 17 - дължина 384м.; Част от клон 21 - дължина 262м.; Клон 23 - дължина 77 м.; Клон 24 - дължина 25 м.; Част от клон 37 - дължина 240 м.
Извършена е подмяна на канализационната мрежа по ул. „Рила“ с дължина 33 м.
На територията на град Белица съществуващата канализационна мрежа е от смесен тип. По данни от „ВиК“ ЕООД –Благоевград общата дължина на съществуващата канализационна мрежа на град Белица възлиза на 15 205м., като е изградена от бетонови тръби с диаметри ф200 и в много малки участъци ф300, ф400, ф500, ф600, ф800 и ф1000, по-голямата част, от която е изградена по стопански начин.
За заустването на отпадъчните води в р.Белишка и р.Вотръчка, Басейнова дирекция – Западнобеломорски район е издала Разрешителното за заустване на отпадъчни води в повърхностни води №43110152/22.02.2016г.
От годишните доклади за състоянието на околната среда на РИОСВ-Благоевград е констатирано, че състоянието на съществуващата канализационна мрежа в община Белица е добро. На този етап няма пречиствателна станция за гр.Белица, заустванията са 6 бр. в р. Белишка – II водоприемник, която преминава през гр. Белица и се влива в р. Места.
След изпълнение на строително-монтажните дейности се извърши изменение на Разрешителното за заустване на отпадъчни води в повърхностни води №43110152/22.02.2016г. Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ –Благоевград издаде Решение №ПО-01-18/10.02.2026г. за изменение на Разрешителното за заустване на отпадъчни води в повърхностни води №43110152/22.02.2016г., където остават да функционират общо пет броя канализационни колектори на територията на гр.Белица – КК2, КК3, КК4, КК6 и КК8.

Обектите са включени в списъка за задължителен фактор от страна на РИОСВ-Благоевград.
Общината в партньорство с „ВиК“ ЕООД извършва мониторинг на отпадъчните води по издаденото Разрешително за заустване за обект „Канализационна система-Белица“, в което са включени 5 бр. зауствания в гр. Белица, съгласно издадено Разрешително за заустване №43110152/22.02.2016г. с краен срок до 17.02.2028г.

За заустване на отпадъчните води от обект „Лукойл-България“ ЕООД - гр. София, бензиностанция и търговски комплекс гр. Белица има издадено разрешително за заустване във воден обект.
Дружеството провежда собствен мониторинг на заустваните отпадъчни води.
Предвид силно планинския релеф на общината, много голяма част от населените места се водоснабдяват гравитачно и това е една отлична възможност за изграждането на МВЕЦ при облекчителните шахти на тези водопроводи. Този ресурс не се оползотворява пълноценно.
Общината не разполага с голям обем собствени средства, които да се използват за изграждането на нови мощности, базирани на ВЕИ. Поради тази причина е необходимо собствените средства да се изразходват като съфинансиране на проекти по грантова схема или със заемни средства, изискващи собствено участие.
През 2024г. Община Белица сключи Споразумения с МРРБ за обекти: „Корекция на река Белишка“ и „Укрепителни мероприятия по шест броя дерета, преминаващи през с.Краище, община Белица“, като изпълнението им започна през 2025г.
Община Белица търси и друг вариант, а именно участие в публично-частно партньорство с общински терени.
В Плана за действие на Програмата са заложени дейности, свързани с доизграждане, реконструкция и ремонт на канализационната мрежа за дъждовни, битови и промишлени отпадни води на гр. Белица, както и изграждане на ПСОВ.
Продължава реконструкцията и ремонта на водопроводната и канализационната мрежа на гр.Белица.
Община Белица ще продължи да се интересува за подходящи процедури за финансиране на горецитираните дейности. С бюджета, който общината разполага и със средствата от местни дейности не могат да бъдат изградени тези инфраструктури.

Мярка 1.2: Превенция и управление на риска от наводнения и други природни бедствия.

През 2025г. продължи работата на екипите на звеното за аварийно-спасителни дейности към община Белица, които следят денонощно нивата на реките и тяхната проводимост, както и почистването на речните корита от наносни, битови отпадъци, растителност и др.
Всяка година Кмета на общината издава заповед за сформиране на експертна комисия да направи оглед на реките Места, Белишка и Вотръчка и водните обекти в границите на урбанизираната територия с цел обследване на речните участъци с намалена проводимост, които представляват потенциална опасност от наводнения и застрашават населени места, публични и частни имоти, инфраструктура и др.
Дейностите са свързани с превантивно почистване – ръчно и машинно, с цел проводимостта на речните легла, чрез премахване на израсналите, паднали или с опасност да паднат във водното течение дървета, дънери и храсти.

Специфична цел №2: Усъвършенстване на системата за управление на отпадъците.
Управлението на отпадъците обхваща дейностите по поддържане чистотата на обществените места, събиране, извозване и обезвреждане на битовите и строителни отпадъци и

осъществяването на контрол върху тях , съхраняването и обезвреждането на промишлени опасни отпадъци, образувани на територията на община Белица.
Неразделна част от този отчет е Отчета за изпълнение на Програмата за управление на отпадъците за период 2025г., който е приложен за разглеждане от Общински съвет-Белица.

Специфична цел №3: Предотвратяване деградацията на земите и загубата на почви на територията на община Белица.

Почвата е физическа основа на социално-икономическата структура на човешкото общество, източник е на сурови материали и съхранява геогенното и културно наследство на човечеството. Като компонент на околната среда тя е подложена на вредни въздействия и затова опазването и е от особено значение.
На територията на община Белица няма промишлени предприятия /за черни и цветни метали/ и дейности по добив и обогатяване на руди, което означава, че няма замърсени с тежки метали почви, както и нарушени терени от добивни дейности.
Почвено-климатичните условия и силното вертикално разчленение на релефа са довели до развитието на силна степен на ерозия в обезлесените участъци.
Средногодишно плаващия наносен отток е от 150 до 500 т/кв.км. Законният дърводобив, възобновяването и залесяването, реконструкцията на слабопродуктивни гори се извършват съгласно лесоустройствения план на Държавно лесничейство "Белица ".
Основните фактори за развитие на ерозионните процеси са :
- почвено - климатични;
- антропогенни - криминални сечи, пожари причиняващи обезлесяване и оголване на значителни територии , допускане на изоставени, пустеещи земи и др.
На този етап ерозионните процеси нямат масов характер, но при масова незаконна сеч би могло да доведе до тяхното влошаване.
За по-силно ерозираните райони /над гр. Белица / са разработени проекти за борба с почвената ерозия. По-голяма част от земеделските земи, намиращи се в планинската територия, са с наклон над 6 градуса, не се обработват и естествено се затревяват, с което от части по естествен начин се ограничават ерозионните процеси.
Частните земеделски стопани, обработващи земята използват най-вече естествен /оборски тор/, вследствие на което, няма вкиселени почви. Поради ниския процент - поливни площи и пълното им използване за селскостопански нужди, извършването на агротехническите мероприятия не позволяват тяхното заблатяване, респективно вкиселяване.
Няма данни за замърсени земеделски земи от промишлени дейности. За територията на община Белица няма регистрирани случаи на замърсявания на площи в резултат употребата на разрешени пестициди.
На територията на общината няма разположени складове, в които да се съхраняват негодни пестициди и площадки с „Б-Б" кубове. Липсва информация за замърсяване на почвите с тежки метали и металоиди, пестициди, устойчиви органични замърсители и др.
Няма данни за превишаване на нормите за устойчиви органични замърсители и нефтопродукти. Извършва се системен контрол от страна на РИОСВ по изпълнение на задълженията на кмета на общината, произтичащи от Закона за управление на отпадъците относно нерегламентирано изхвърляне на отпадъци на неразрешени места, образуването на незаконни сметища/замърсявания, тяхното почистване, както и предприемане на превантивни мерки за недопускане или ограничаване на възникването им.
Горите предпазват почвата от ерозия и масовото им изсичане може да доведе до редица проблеми и нарушаване на екосистемите.
РИОСВ-Благоевград прилага превантивен и последващ контрол при изпълнението на мерки заложени в решенията по ОВОС и Екологична оценка на инвестиционни предложения и планове.

Почвената покривка на общината е разнообразна и е в пряка зависимост от влиянието на почвообразуващите условия.
Различават се следните почвени типове:
- делувиални почви, глинесто-песъчливи в подножието на склоновете по долините на реките Места и Беличка;
- алувиално-делувиални, каменисти;
- алувиално –ливадни почви – с ниско хумусно съдържание;
- хумусно-карбонатни – разположени в хълмистата част на общината;
- кафяви горски и планинско- горски тъмноцветни почви, заемащи среднопланинските пояси на Рила и Родопите ;
- планинско - ливадни и недоразвити скелетни почви, покриващи най-високите части на Рила.
През стопанската 2025/2026 година са отдадени под наем на земеделски производители и фермери от общината - 8 505 дка земи общинска собственост, начин на трайно ползване- пасища, мери, ливади и ниви за осъществяване на проекти- отглеждане на лавандула, зеленчукови култури и др., разпределени по землища, както следва:
1. гр. Белица – 4165 дка;
2. село Краище – 204 дка;
3. село Горно Краище – 278 дка;
4. село Бабяк – 508 дка;
5. село Дагоново – 372 дка;
6. село Орцево – 856 дка;
7. село Лютово – 108 дка;
8. село Гълъбово – 352 дка;
9. село Палатик – 138 дка ;
10. село Кузьово – 486 дка;
11. село Златарица – 468 дка;
12. село Черешово – 420 дка

Според залегнали клаузи в договорите наемателите се задължават да поддържат предоставените им имоти в добро земеделско и екологично състояние. С цел опазване на почвите наемателите се задължават да спазват забраната за палене на сухи треви и растителност в площите с пасища и мери.
Киселинността на почвите се дължи на превишаване нормите за азотно торене.
Частните земеделски стопани, обработващи земята използват най-вече естествен /оборски тор,/вследствие на което, считаме, че нямаме вкислени почви. Поради ниския процент - 23% поливни площи и пълното им използване за селскостопански нужди, извършването на агротехническите мероприятия непозволяват тяхното заблатяване, респективно вкисляване.
Горите предпазват почвата от ерозия и масовото им изсичане може да доведе до редица проблеми и нарушаване на екосистемите. На ерозиране са подложени слабоструктурните почви, образувани върху наклонени терени, кафяви горски почви, планинско-ливадни и недоразвити скелетни почви.
Почвите са ограничен и практически невъзстановим природен ресурс и е необходимо опазването им да е приоритет на всеки. Само с общи усилия и действия на всички компетентни органи ще се постигнат положителни резултати относно трайното намаляване и/или предотвратяване на дейностите и процесите, водещи до вредни изменения на почвата.
Сериозен проблем за почвеното плодородие си остава паленето на стърнища, образуването на нерегламентирани замърсявания на почвите с отпадъци около населените места.
Потенциални източници, причиняващи замърсяване на почвите са: промишлеността; транспорта; отпадъците; химическите средства, „пренесени“ чрез праха и аерозолите по въздушен път; инфилтрацията на замърсени с вредност води; химизацията на селското

стопанство (растителна защита- използването на пестициди и минерални торове), строителни и др. дейности в самите населени места.

Специфична цел № 4 : Опазване и управление на биологичното разнообразие.

Биологичното разнообразие е изправено пред множество антропогенни заплахи.

Пряката загуба и деградацията на земни и водни местообитания съставлява най-голямата заплаха за биологичното разнообразие на територията на общината, засягаща всички екосистеми – от високопланинските гори и езера до откритите водни площи.

Замърсяването на въздуха, почвата, подпочвените води, питейните води и повърхностните водни обекти представляват значителна заплаха, както за биологичното разнообразие, така и за човешкото здраве.

В разнообразния ландшафт на територията на общината се откриват буквално всички форми и източници на точково и неточково замърсяване - битово, селскостопанско, промишлено, които застрашават в различна степен биологичното разнообразие.

Директното използване и свръхползването на стопански ценни видове засяга много екосистеми, местообитания и отделни таксони.

Към него спадат такива конкретни заплахи като прекомерното събиране (и износ) на ядливи гъби, лекарствени растения, охлюви и няколко влечуги и земноводни.

Характерът на растителността в община Белица и нейното географско разпространение се обуславя от особеностите на почвено климатичните условия и от значителната пряка или косвена намеса на човека. Физико-географските условия, характерни за района, обуславят наличието на разнообразна естествена горска растителност.

В Рила планина преобладава иглолистната растителност –бял и черен бор, смърч, бяла и черна мура. На територията на община Белица преобладават насажденията от средно и високо бонитетен стопански класове, т.е насажденията са с възраст над 60години и средно възрастни от 20 до 40 години.

Горският фонд на територията на община Белица е 231 046 дка, или 71,8% от територията на общината, като в по-голямата си част са държавна собственост. Преобладаващата част от горите са държавна собственост, на частни лица са възстановени 1427 дка. Физикогеографските условия на територията обуславят наличието на разнообразна естествена горска растителност.

Законният дърводобив, възобновяването и залесяването, реконструкцията на слабопродуктивни гори се извършват съгласно лесоустройствения план на Държавно лесничейство "Белица".

Съществува добра съвместна дейност между Общинското ръководство и Държавното горско стопанство, като община Белица ползва и горите общинска собственост. Формирани са охранителни участъци, които осъществяват мероприятия за защита на горите. Ежегодно се определят границите на районите, които ползва местното население за дърва за огрев, строителна дървесина и др.; определят се районите за паша на селскостопанските животни, както и границите за ловуване. При наличие на засушаване и високи температури се предприемат конкретни мерки за засилване контрола за недопускане нарушаването на забраната за палене на стърнища и друга растителност в горите, издават се заповеди , уведомяват се кметовете на населените места и населението за опасността от възникване на пожар , прави се преглед на гасаческите групи и т.н.

Общината има разработен оперативен план за борба с горските пожари, което е залог, че работата на общинската администрация в това направление ще са още по-ефективни.

Като цяло здравословното състояние на горските територии на Община Белица през 2025 г. е сравнително добро. Установени са повреди от корояди в подотделите 169 „з", 169 „б", 161 „ф", 161 „г" , 155 „к" , 193 „к", 119 „а", 118 „п" в землището на гр. Белица. Общо засегнатите площи на 100% са около 6 дка.

Подавани са сигнални листове за установени повреди от вредители до Изпълнителна агенция по горите и са извършени санитарни сечи.
На територията на община Белица, в непосредствена близост до КК „Семково“, се намира Национален парк „Рила“ - защитен природен обект II-ра категория по класификацията на Световния съюз за защита на природата. Същият обхваща площ 5047 кв. м., като 294 кв. м са в общината.
В НП „Рила” попадат резерватите „Парангалица” - биосферен, „Централен Рилски резерват”, „Риломанастирската гора”, „Ибър” и „Скакавица”. В границите на парка са разпространени около 1400 висши растения, някои от които са от първостепенно биологично и научно значение.
Широколистният пояс навлиза по долините на рилските реки навътре в планината.
Най-разпространените билки от лечебни растения в общината, които са с търговско значение са черната боровинка с находища по високите части на Рила и Родопите; къпини - м. „Тричкови тораци“ и „Прапатиндол“; хвойна сибирска - пред планинския район; хвощ - обработваемите земи около гр. Белица, с. Дагоново, с. Краище; риган - м. “Семково“; равнец-масово; подбел- м. “Шопова скала“ и „Стеници“; мащерка-в района на цялата община; мечо грозде – м. “Семково“; лопен – м. “Варварино“; бор бял – високите части на Рила и др.
Естествени находища на лечебни растения под специален режим в по ограничени количества има от азмазуг /див керевиз/, бъз, божур червен бял имел, вратига, глог, живовлек, здравец, исландски лишей, малина, дрян и др.
Съществуват благоприятни условия за култивиране на лечебни растения и създаване на трайни насаждения от горско - плодни култури.
През 2024г. не са издавани разрешителни за ползване на лечебни растения от общината, не са констатирани нарушения, относно ползване и начините на събиране на билки от естествените находища на лечебни растения.
Дейностите по опазване и устойчиво ползване на лечебните растения, включително събирането и изкупуването на получаваните от тях билки са регламентирани със Закона за лечебните растения.
Недостатъчната информираност на населението за ограниченията по ползването на природните ресурси води до негативни последици и унищожаване на някои лечебни растения, особено в поземления фонд и в населените места.
Практически само с осигуряването на контролиран достъп до тези ресурси, би могло да се постигне продължително и устойчиво ползване. Западните Родопи са заети предимно от представители на средноевропейската горска растителност. Иглолистната растителност е по-широко разпространена от широколистната. Големи иглолистни масиви покриват височините на Дъбрашкия рид. Буковите гори заемат предимно площи по северните склонове на Западните Родопи.
Преобладават насажденията от средно и високо бонитетен стопански класове, т.е. насажденията са на възраст над 60 години и средно възрастни от 20 до 60 години.
В ДГС са формирани охранителни участъци, които осъществяват мероприятията за защита на горите. Ежегодно се определят границите на районите, които ползва местното население за дърва и огрев, строителна дървесина и др.; определят се районите за паша на селскостопански животни, както и границите за ловуване. Съотношението на залесената към общата площ на общината определя т.н. „лесистост на територията“.
Основата на усилията на България за опазване на биологичното разнообразие е нейната мрежа от защитени територии.
Мрежата „Натура 2000“ е най-амбициозната инициатива, която някога е предприемана за опазване на богатото природно наследство на Европа.
Целта на мрежата „Натура 2000“ е да се опазват и управляват уязвими видове и местообитания в тяхната естествена област на разпространение в Европа, без оглед на национални или политически граници.

Защитени зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие, попадащи на територията на община Белица са : BG0000495 „Рила“, за опазване на дивите птици, природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена със Заповед №РД-7654/28.10.2008г. на министъра на околната среда и водите (обн. ДВ, бр.100/2008), изм. и доп. със Заповед № РД-259/31.03.2021г.); BG 0001021 „Река Места“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена със Заповед №РД-353/31.03.2021г. на министъра на околната среда и водите(обн. ДВ, бр.58/13.07.2021г.); BG0000636 „Ниска Рила“, за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, включена в списъка от защитени зони, приет с Решение на Министерски съвет №177/03.04.2019г. (обн. ДВ, бр.29/2019г.); BG 0002129 “Рила буфер“ за опазване на дивите птици, обявена със Заповед №РД-229/11.03.2020г. на Министъра на околната среда и водите(ДВ.бр.24/2020г.)
Съгласно заложеното в ПООС, опазването и възстановяването на горите, защитените територии, защитените зони и биоразнообразието ще се постигне чрез изпълнение на проекти, мерки и дейности, насочени към възстановяване и поддържане на екосистемите и биологичното разнообразие и изпълнение на проекти, мерки и дейности за насърчаване развитието на екологичния туризъм и екообразованието сред подрастващите.

Специфична цел №5 : Опазване качеството на атмосферния въздух и подобряване чистотата на населените места в община Белица.

Основният ефект от изпълнението на заложените в плана за действие задачи по тази цел е свързан с понижаване емисиите на фини прахови частици в атмосферния въздух, постигане на по-висока енергийна ефективност.

Със Закона за чистотата на атмосферния въздух се уреждат условията, реда и начина за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (КАВ), като по този начин се осигурява провеждането на държавната политика по оценка и управление на КАВ, в това число - подобряване на КАВ в районите, в които е налице превишаване на установените норми. Чистотата на въздуха на територията на общината се влияе най-вече от характерните за климата фактори на географската и топографска ситуация, особено от релефа, заселването и застрояването, както и отделяната топлина от транспорта, промишлеността, селското стопанство, домакинско отопление. Относно ограничаване на емисиите, Регионална инспекция по околната среда и водите /РИОСВ/ - Благоевград предприема необходимите превантивни и текущи мерки съгласно компетенциите и задълженията им за контрол, определени в Закона за опазване на околната среда /ЗООС/ и Закона за чистотата на атмосферния въздух /ЗЧАВ/, с оглед запазване на възможно най- доброто качество на въздуха в общината. Качеството на атмосферния въздух се оценява чрез пределно допустими концентрации на вредните вещества в атмосферния въздух регистрирани за определен период от време. При повишена концентрация РИОСВ - Благоевград уведомява общинското ръководство и обществеността. До настоящия етап няма данни за замърсявания на атмосферния въздух над пределно допустимите концентрации /ПДК/ за общината. Източниците на замърсяване на въздуха на територията на общината могат да бъдат класифицирани и групирани по относителен дял както следва:

- промишлени източници на замърсяване;
- битови източници;
- автомобилен транспорт.

На територията на община Белица няма големи промишлени замърсители. Съществуващите предприятия, като цяло не отделят вредни вещества в атмосферата.
От годишните доклади за състоянието на околната среда на РИОСВ - Благоевград за последните години е констатирано, че в Община Белица - замърсяването на въздуха е основно от бита.
За отопление се използват предимно дърва и въглища. В общината са застъпени и фирми с дървообработваща дейност, които натоварват атмосферния въздух с дървесен прах и летливи

органични съединения. „Беко Експорт Импорт" ООД експлоатира инсталация за производство на пелети, която се контролира чрез измерване. От страна на РИОСВ-Благоевград са извършени собствени периодични измервания , чрез възлагане на акредитирани лаборатории с цел доказване на съответствие с нормите за допустими емисии, съгласно изискванията на наредбата, като е констатирано, че няма нарушени норми. В съответствие с нормативните изисквания се извършва контрол на дейности свързани с източници на емисии на летливи органични съединения (ЛОС) във въздуха.
Основно тези дейности са:
- дистрибуция на бензини (бензиностанции и терминали);
- предприятия, използващи органични разтворители в процеса на производство (дейности по нанасяне на покрития, производство на обувки, нанасяне на слепващи покрития, химически чистения и др.);
- употреба и дистрибуция на определени бои, лакове и авто- продукти със съдържание на ЛОС по-високо от установените норми;
- автомобилния транспорт; горивните процеси.
За бензиностанциите улавянето и задържането на газовата фаза (емисиите на ЛОС) се разделя на:
Фаза I- при нея се улавят емисиите от бензиновите пари при пълнене на резервоарите на бензиностанциите;
Фаза II - при нея се улавят изпаренията от гърловините на автомобилните резервоари при зареждането им с гориво на бензиностанциите попадащи в териториалния обхват на община Белица са приведени в съответствие с изискванията на Наредба № 1 6/1999 г. - етап I, относно прилагане на техническите изисквания към съоръженията, с цел намаляване и предотвратяване изпускането на емисии на ЛОС в атмосферния въздух.
Местната икономика е представена предимно от средни и малки фирми в дървопреработвателната и шивашка промишленост, а селскостопанското производство е сведено до задоволяване на личните потребности. В съответствие със законодателството по Закона за устройство на територията /ЗУТ/ всички производствени цехове, подлежат на приемане и въвеждане в експлоатация от съответните контролни органи.
Всеки възложител /собственик или наемател/ на такава производствена база задължително представя резултати от проведен контрол на: температура на въздуха; относителна влажност; скорост на движение на въздуха; степен на осветеност; еквивалентно ниво на шума; пределно допустима концентрация на прах .
Контролът се извършва от акредитирани органи от Изпълнителна агенция / Българска служба за акредитация - София.
До настоящия етап, съгласно изискванията на Закона за устройство на територията / ЗУТ/ при въведените в експлоатация обекти, действа системата за контрол на цитираните компоненти на околната среда.
В региона не се извършва много ново строителство, в резултат на което качеството на атмосферния въздух не се влошава, като тенденцията е това да продължи и през следващите години.
При строителство на нови сгради и обекти замърсяването на въздуха е около площадките на изграждане обекти и ще бъде с временен характер. На територията на общината до сега няма констатиран показателят „Неприятни миризми“.
Не би могло да говорим за интензивен автомобилен транспорт в общината, а и не разполагаме с точни данни до колко е остарял автомобилния парк /предполага се, че около 80% от регистрираните автомобили са над 10 години/, което завишава емисионните натоварвания, но не до такава степен, че да се получи наднормено замърсяване на въздуха.
Община Белица не е включена в единната система за контрол и мониторинг на атмосферния въздух. За замърсяване на атмосферния въздух през зимния сезон в общината, най-голямо влияние оказват емисиите от битовото отопление (локални горивни източници на твърдо

гориво и МПС). Необходимо е да се премине към централно топлофициране на природен газ, с което значително ще се намалят емисиите на прах, сажди, серен диоксид, азотни оксиди, въглероден оксид, въглеводороди и др. вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух.
Задължително е гражданите да спазват изискванията за:
- забрана на изгарянето на отпадъци от бита, автомобилни гуми и др. материали (различни от стандартните горива) и класифицирани като отпадъци (опасни и неопасни) в домашните инсталации за отопление, както и за други цели;
- недопускане на самозапалването на битовите отпадъци в уличните контейнери като се спазват изискванията за разделно събиране и съхранение;
- да се води борба за предотвратяване възникването на горски и селскостопански пожари.
На този етап считаме, че атмосферния въздух на община Белица е с относително висока степен на чистота. Потенциалът на въздушния басейн е висок, не се създават предпоставки за продължително задържане на вредни вещества в приземния слой.
Чистотата на въздуха на територията на общината се влияе най-вече от характерните за климата фактори на географската и топографска ситуация, особено от релефа, бензиностанциите и др.
Източниците на замърсяване на въздуха на територията на общината могат да бъдат класифицирани и групирани по относителен дял, както следва:
- промишлени източници на замърсяване;
- битови източници;
- автомобилен транспорт.
Използваните горива за отопление в бита, съдържащи сяра като въглища, нафта и мазут, замърсяват въздуха в приземния слой предимно със сажди, серен диоксид и азотни оксиди. Замърсяванията на атмосферния въздух от битови потребители са главно през зимния период при ползването на твърди горива в битовия сектор в зависимост от метеорологичните условия.
Политиката по енергийна ефективност в община Белица е насочена към постигане на определени цели и приоритети, заложени в развитието на общината като цяло.
Изготвената и одобрена Програма за енергийна ефективност с поглед към 2027г., която е подчинена на националната дългосрочна програма за енергийна ефективност, която конкретизира тезите на Управленската програма на Правителството и Енергийната стратегия на България, като формулира инициативите и мерките за повишаване на ЕЕ.
В община Белица е създадена подходяща информационна и подкрепяща среда за стимулиране на инвестиции в зелената икономика, като публичният сектор дава пример в това отношение, като предлага провеждане на реконструкции на обществените сгради, както и въвеждане на критерии за енергийна ефективност във връзка с публичните разходи.
С цел намаляване количеството на запрашеност се извърши асфалтиране на улици и общински пътища по различни европейски и национални програми, а също така се реализираха проекти свързани с алтернативни източници на енергия за отопление на частни и обществени сгради.
Зелената система на общината включва обществените озеленени площи, в т.ч. всички паркове, градини, улично озеленяване, извънселищни и горски паркове, гробищни паркове.
Зелената растителност обхваща следните видове: ели, тополи, липи, горски кестен, брези, речна ела, туя, върби и др. Ежегодно през м. април - Седмица на гората една от инициативите на Държавно горско стопанство - Белица, включва засаждане на нови дървесни видове в централната градска част и градинки в гр. Белица.
Целта е благоустрояване и озеленяване на съществуващите в града и общината паркове, детски и спортни площадки и увеличаване на зелените площи в пряка връзка с нуждите на отдиха на населението и туризма.
Всяка година по обявени конкурси в Националната кампания на МОСВ и ПУДООС „Чиста околна среда“ община Белица кандидатства с проекти.
Съществен проблем съществува с последващото поддържане на зелените площи и градинките за отдих. В това отношение трябва да се работи в посока на по-голяма активност и от страна

на гражданите, относно полагане на грижи за опазването, поддържането им и замърсяване на зелените площи и реките. В изпълнение на Наредба №3/2005г. за условията и реда за извършване на дезинфекции, дезинсекции и дератизации ежегодно от специализирана фирма се извършва двукратна обработка /третиране/ на зелените площи против кърлежи.
Анализа на състоянието на зелената система в община Белица показва, че общинското ръководство прави всичко възможно за поддържане на съществуващите зелени площи, като обръща по-голямо внимание за създаване на нови зелени площи, както в гр. Белица, така и в останалите населени места в общината. Развитието и разширяването на системата от зелени площи оказва положителен ефект върху качеството на въздуха, което води до подобряване на общия изглед на общината.

Специфична цел №6 : Подобряване на административния капацитет за управление на околната среда и ангажиране на местното население.

Правата и задълженията на Кмета на общината, свързани с опазването на околната среда са регламентирани от националното екологично законодателство.
В общинска администрация –Белица няма специализирано звено, което да работи в сферата на екологията. В общината тези дейности се извършват от ресорен Заместник кмет, Директор Дирекция „ТУОССИД“, кметове на населени места и служители в Дирекция „Специализирана“.
На щат е назначен един Старши експерт „Екология“ и двама отговорни служители, които освен дейностите свързани с опазването на околната среда, поддържането на чистотата на населените места, сметосъбирането и сметоизвозването, състоянието на депото, поддържането на зелените площи, изпълнение на предписания и указания от РИОСВ, МОСВ, БД“ЗБР“ и др., активно участват в разработването, кандидатстването и изпълнението на общински проекти в областта на околната среда, финансирани от различни източници.
Публикуването на информация на интернет страницата на общината не е напълно достатъчно. Поради тези причини се използват и други средства за масово осведомяване, като например социалните мрежи Facebook, Twitter и др. По този начин се цели по-голяма част от населението да има достъп до информацията и да се привлече тяхното активно участие.
Достигнатите резултати до тук по отношение на информираността и предоставянето на информация на гражданите е добро, но е необходимо подобряването им и увеличаване на кампаниите, чрез което ще се увеличат възможностите за достигането на набелязаните мерки в развитието на дейността по управлението на отпадъците на местно ниво.
В раздел „Екология“ на сайта на общината е публикувана брошура под надслов „Да пазим България чиста : Днес, утре и всеки ден“ като променим съзнанието си, да опазим природата, да намалим отпадъците и т.н
С информацията в брошурата желаехме да повишим обществената осведоменост и екологично съзнание, както и да провокираме ангажираност сред гражданите, предприятията и администрациите за екологосъобразни и законосъобразни дейности, свързани с природата.
И през 2025г. продължи разпространението на разработените от общината обяви, даващи различна информация за начините за опазване на околната среда.
Повишаването на институционалния и организационен капацитет на общинската администрация в направлението по опазване на околната среда се осъществява чрез участие на представители от община Белица в различни семинари, кръгли маси и дискусионни форуми по проблемите на околната среда и устойчивото развитие, както и в обучителни семинари, свързани с кандидатстване, изпълнение и отчитане на проекти по околна среда.

За да се постигне по-голям ефект от действието на настоящата Програма, освен провеждане на кампании, програми, конкурси и послания е необходимо да осигурим подходящи механизми за установяване на връзката между замърсяването на околната среда и

здравния статус на населението, както и да осигурим по - ефективна система на контрол върху компонентите й.

КМЕТ НА ОБЩИНА БЕЛИЦА:
РАДОСЛАВ РЕВАНСКИ